

Årsskrift 2022

Årsskrift 2022

Udgiver: Bornholms Højskoles Støtteforening, maj 2023

Redaktion: Forstander Solveig Thorborg

Layout: hito.dk

Tak til medarbejdere der stoppede i 2022

Tak til Helle B. Hansen, som gjorde en meget stor indsats i højskolens regnskabsafdeling. Tak til Malthe Aslak Thøgersen, der var en inspiration i køkkenet, og tak til Birthe Pedersen der fik sat en fin standart for vores rengøring.

Indhold

Året der gik	Formandens forord	4
	Året der gik	5
	Da energikrisen udfordrede køkkenet	7
	En vestjydes indflyvning til højskoleverden	8
Årets kurser 2022	Fakta og betragtninger om kurserne i 2022	11
	Udvalgte højdepunkter i 2022, herunder højskolens åbne aktiviteter og gæster	13
Det fortæller seks elever	Tidligere elev – nu praktikant	16
	To elever med udsigt til at blive praktikanter efter årsskiftet	18
	Ung kend din magt	19
For altid vores højskole - dit bidrag	Elevforeningen	21
	Skolekredsen: En opfordring til dig, der holder af højskolen	22
	Medarbejdere 2022	23

Året der gik

Årsskrift for Bornholms Højskole 2022

Formandens forord

af Steen Colberg Jensen

Det går godt på Bornholms Højskole!

Bornholms Højskole er en skole fyldt med glade elever og kursister. En skole med dygtige og engagerede medarbejdere. En skole med overskud til at tænke nyt, samtidig med at holde fast i skolens DNA.

På Bornholms Højskole er vi rigtig glade for at kunne tilbyde unge såvel som lidt ældre, muligheden for personlig udvikling og dygtiggørelse i en pause fra dagligdagens gøremål, det være sig uddannelse eller arbejdsliv.

2022 har været et godt år for Bornholms Højskole, og det er med stor glæde at jeg skriver dette forord til årsskriftet.

Når vi ser tilbage bliver vi mindet om de udfordringer året har budt på, men jo samtidig også om det sammenhold der langt hen ad vejen er løsningen på de selv samme udfordringer.

Vore elever har demonstreret faglig styrke og kreativt talent, og vores personale

har bragt sig selv i spil for at understøtte elevernes læring og trivsel.

Dette årsskrift skal tjene som refleksion over de mange forskelligartede og dynamiske erfaringer som tilsammen former Bornholms Højskole og de mennesker der færdes her.

Årsskriftet er en fejring af såvel læreres som elevers bidrag til et kreativt og lærende miljø.

Jeg vil gerne invitere jer til en fejring af vore elevers og læreres præstationer, en anerkendelse af det levende og støttende fællesskab der er skabt lige her i udkanten af Almindingen.

På de følgende sider, vil I finde en samling af historier, billeder og minder, som indfanger ånden og essensen af Bornholms Højskole.

God læselyst.

Steen Colberg Jensen

Bornholms Højskoles bestyrelse fra venstre: Jan Paul, Louise Groth Michelsen, Kim Kock-Hansen, Maibritt Jönsson, Birger Nissen, Pernille Holmberg, Jens Peter Koefoed og Steen Colberg Jensen

Året, der gik

Solveig Thorborg, forstander

Bladet i bogen sig vender let, som man ser...

Bornholms Højskole har nu eksisteret ubrudt i 129 år. Det gør vores skole til en af de ældste, uafbrudte højskoler i landet. Med vores unikke placering i den østligste del af det danske ø-rige, er vi stærke i den Grundtvig-koldske højskoletradition samtidig med, at vi er dybt forankrede i det særkende vi har med Bornholms vindomsuste Østersøhistorie, kunst- og kulturhistorie og ikke mindst øens smukke og viltre natur.

Det er ikke længere tid siden at COVID påvirkede vores samfund i en sådan grad, at vi måtte tilpasse os landets nedlukninger. Og det var netop sådan året 2022 startede, med 14 dages tvungen nedlukning. Da Danmark endelig lukkede op igen, tonede højskolens logo og indgangsparti frem

i nationalt TV som repræsentation for genoplukningen af landets højskoler.

Forårsholdet

Med 14 dage og flere timers forsinkelse modtog vi 63 forårselever en stormblæsende eftermiddag. Deres søsyge lagde sig hurtigt over en bolle med ost og et par sange, og nu fik de anvist deres værelser. Efter de sædvanlige småjusteringer og omrokeringer i værelsesfordelingen faldt alle til ro i deres nye rammer.

Det blev et forår, hvor vi brugte højskolens rammer optimalt med arrangementer for både elever og kursister og i høj grad også for øens borgere. Der var kunstudstilling med den anerkendte kunstner Helle

Thorborg, "Grundtvig og kvinderne" – et performanceforedrag med musik og fællessange af "Teatret bag havet", jazz-koncerter med Østblok og siden Johann Gustav/Jonas Duo, korbesøg fra gymnasiet NørreG i Højskolesalen og koncert i Ekkodalen med Windbandet fra Kulturskolen Kolding. Der var fire "Syng, Spis og Snak"-arrangementer og naturligvis vores egne offentligt åbne elevudstillinger med borgmesterbesøg af Jakob Trøst. Der var foredrag om alt fra De underjordiske til Russertiden, samtaler om Ukrainekrigen og forberedelser af demonstration på Folkemødet, hvor vores Meningsdannerhold vandt konkurrencen om bedste slogan til de unges demonstration og kampagne: "Ung kend din magt". Og så var der naturligvis masser af udvikling i Glas, Keramik, Smykke og Billedkunst sammen med Tekstil, Outdoor og Jordforbindelse.

Højskolen dannede ramme for adskillige seminarer og udvalgsarbejde gennem udlejning. Alt fra kommunale samtaler om grøn transport til jobbet, til Krible-Krable formidlingsseminar for pædagogiske medarbejdere på museer afholdt af NaturBornholm.

Sommerkurserne

Den første uge af sommerens kurser er uge 26. Det var det også i 2022. Typisk har vi tre forskellige kurser på en uge, hvor alle kursister mødes efter dagens program til fælles måltider, morgensamlinger og aftenaktiviteter. I uge 26 afholdt vi for første gang et kursus i gastronomi "Smagen af Bornholm" sammen med Gaarden i Melsted. Andre tog cyklen rundt på Bornholm eller drejede skåle i keramik. Uge 27 kom et vandringshold til. Som en variation af vandreturene indbød vi i uge

28 til "Tæt på naturen og fortidsminder". Siden i de følgende uger var der variationer over temaet ture rundt på øen, kultur og natur, som Bornholms Højskole har været kendt og afholdt for gennem årtier, og der var linedans og yoga, fordybelse, og de altid hurtigt udsolgte kunstuger med glas, keramik, akvarel og smykker.

Stemningen var høj hele sommeren og vejret var upåklageligt. Vi vinkede farvel til sidste sommerkursus efter uge 33.

Efteråret

Onsdag den 31. august begyndte 46 nye, skønne elever med iver efter at lære, bruge deres talenter, holde en tænkepause og indgå i et nyt fællesskab. Dette hold er det første, hvor vi som højskole har arbejdet med en såkaldt "Samværspolitik". En samværspolitik formulerer fælles regler og retningslinjer for, hvad godt samvær er på højskolen, og hvordan man forholder sig, hvis de overskrides.

"En samværspolitik har til formål at forebygge seksuelle krænkelser og uønsket seksuel opmærksomhed. Den har også til formål at forebygge krænkelser og overskridende adfærd og bemærkninger af anden diskriminerende art, som fx racistiske, homofobiske og misogyniske (kvindehadiske) og misantropiske (menneske, eller mandehadiske) udtalelser samt for ableisme (diskrimination og sociale fordomme mod mennesker med handicap og/eller mennesker, der er opfattet som handicappede). Den gælder også som forebyggelse af mobning og isolering af en person af andre årsager."

Efterårsholdet var også det første elev-hold der husede den genopståede Gammel-

elevforenings besøg, weekenden 29. – 30. oktober. Omkring 50 tidligere elever indtog deres højskole i samspil med deres værter på efterårets hold. Solen stod fortsat ret højt på himlen, der var værkstedsfag og Halloween-fest – og et højt humør fuldt at gensynsglæde på tværs af adskillige elevhold.

Dette var også holdet, der plantede bærbuske og frugttræer på engen bag højskolen og foran vores voksende shelterlejr. Længe før højskolen husede et af landets største solfangersystemer på denne eng, lå her en bærhave. Den er nu genetableret efter at solfangersystemet var blevet forældet og fjernet for adskillige år siden. Tilbage står to hvide rensningstanke. På dem har efterårsholdet etableret en klatrevæg.

Circle of Life

På engen bag ved skolen, tæt på drivhuset og shelterne, findes nu en smuk samling af hængekøjer "The Circle", et citat fra Ringenes Herre. De 6 hængekøjer blev indkøbt af forårsholdet ud fra deres tanker om samvær, velbehag og udsigt. I "The Circle" er der mulighed for hvile, ro og samtale. Etableringen af "The Circle" var en af de ting, som holdet besluttede at bruge deres fælles penge til. Eleverne får på hvert af de lange ophold en sum penge at forvalte, og det indgår som en ofte temmelig udfordrende opgave ud i demokratiske processer at enes om et eller flere større køb. Eleverne i foråret 2022 købte hængekøjer, satte stolper og hængte deres spraglede køjer op. Efterårets elever enedes om at investere i en klatrevæg, der blev sat op tæt derved. Fra begge dele er der udsigt over den nyplantede frugt-og

bærplantage. De to lange opholds elever havde særligt ønsker om en blanding af samvær, hvile og overblik. Overblik over deres hverdag, over fælles og individuelle opgaver, om de mange gæster i huset. Overblik over hvad de selv ville efter højskoleopholdet. Samvær med hinanden og med staben, samvær i det svære og samvær i dette lette, legende og sjove. Samvær i sang, i "bold og

i bajer", samvær i minibusser, på stranden og til fester. Samvær om læsning, om strikning og om kort- og brætspil. Hvile havde de også brug for. Nogle måtte flytte værelse for at få natlig hvile nok, andre sov til tider i drivhuset. Men også om dagen havde mange brug for hvile; fra tanker om verdens kriser – og fra værkstedernes udfordringer, hvor ambitionerne kunne tage over. Og af og til ro fra deres egne,

hvileløse sind. Alle de myriader af tanker som strømmer gennem et hoved på et individ i den danske nutid – ikke mindst i mange unges, men bestemt også vores, de ældres, hjerner. Vores tid er kompleks – fuld af muligheder og bevægelsesfrihed men også af skjulte benspænd og enorme udfordringer med tilhørende bekymringer. Her skaber højskolelivet et pusterum og tilbyder inspiration og anderledes læring.

Da energikrisen udfordrede køkkenet

Anita Gjedsted, køkkenleder

I februar 2022 vågnede vi til nyheden om at Ukraine var blevet angrebet og der endnu engang var krig i Europa. Det gik dog først rigtigt op for mig, da jeg hørte F16 fly over Bornholm, og det bragte mig tilbage til min barndom under Den kolde krig.

En måned senere blev den økonomiske konsekvens for køkkenet tydelig på de indkomne fakturaer. I løbet af de følgende tre måneder steg vores råvarer med ca 20%. Pludselig manglede 3 kg kartofler i poserne til den samme førpris. Bekymringerne strømmede ind på skrift fra vores leverandører.

Mine skønne kollegaer og jeg måtte udtænke en plan som sikrede, at vi kunne holde budgettet på en sådan måde, at vores elever og kursister mærkede det mindst muligt. Jeg må desværre erkende at en måned senere kunne vores tiltag i køkkenet ikke holde vand og i april måtte jeg skrive til bestyrelsen at mine bange anelser for

budgettet desværre holdt stik. Budgettet ville blive overskredet med minimum 20% inden året var omme.

Hvad gjorde vi så i køkkenet som vi ikke allerede havde udtænkt? Vi ændrede kostsammensætningen til kun at bestå af 3 måltider om ugen, der ikke er vegetariske. Resten af tiden spiser vi bæredygtig og vegetarisk kost - det er spændende og udfordrende for en, der er vokset op i en slagterbutik. Heldigvis er vores elever på de lange kurser med på trenden, og vi er også begyndt at servere lidt vegetarmad til vores kursister på de korte kurser om sommeren, krydret med andre indslag.

Noget af det der er steget allermest er olie og mel, men vi er begyndt at lave vores egen surdej og eksperimenterer med forskellige sorter af mel. Hvis vi selv skal sige det, så har vi øens bedste brød her på Bornholms Højskole, berømt i det danske land.

Vi bruger rigtigt meget tid på at udforske vores grøntsager og specielt det, der før var spild og gik til kompost er nu værdifulde råvarer som bruges til sylt og bagning. Intet går til spilde. Filosofien i køkkenet er at "først når vi tre gange har måttet overveje om en ting kan blive brugbar igen" må den smides ud. Det har resulteret i mange nye spændende retter, krydret med krydderurter hjembragt af vores Jordforbindelseshold fra deres sanketure. Disse tiltag var allerede skudt i gang før krisen, men nu blev den intensiveret.

På denne måde kunne vi faktisk holde vores budget på de 20% stigning, selvom inflationen blev langt større hen over året.

Energikrisen er noget vi må lære at leve med. Den er ikke overstået endnu og i stedet for at tænke at der er et problem, tager vi det også som en invitation til at tænke i nye baner, opfinde nye retter og bruge vores fantasi. Det er så skønt at være på en højskole, hvor der er højt til loftet og mulighederne for samarbejde på tværs af fag og afdelinger er tilstede.

En vestjydes indflyvning til højskoleverden

El- og varme i kriseåret 2022

Alex Duus, regnskabsansvarlig

Nå jeg nu, trekvart år efter min ansættelse, sidder og tænker på min indflyvning til højskoleverden fra Vestjylland, så er det ikke gået stille for sig. Hele den verden var slet ikke kendt for mig eller for mine venner og bekendte i Vestjylland. Ingen tænkte på højskole. Det var bare ikke en verden, man begav sig ind i, når man var færdig med skolen. Nej, der skulle bare findes et job.

Jeg hedder Alex og var 58 år, da jeg blev ansat som regnskabsansvarlig for Bornholms Højskole. Jeg kendte intet til højskolelivet. Det nye liv tog mig med storm, skal jeg love for, og det til trods for min vestjyske tålmodighed og besindighed.

Jeg er født og opvokset i Varde, lige på kanten af hele verden, og har arbejdet som revisor i 30 år, bankmand, direktør samt fabriksdirektør for en proteinfabrik. Jeg har desuden drevet udlejning af udlejningsejendomme med min bror i 25 år, så jeg følte mig godt polstret af erfaringer og kvalifikationer, da jeg rejste "hjem" til Bornholm med min bornholmske kone i starten af 2022. Vi købte hus i Hasle og begyndte begge at søge job. Tilfældighederne gjorde, at jeg endte på højskolens kontor i Almindingen. Her blev jeg hurtigt udfordret. Jeg som troede, at jeg kunne klare tingene alene qua mine tidligere jobs, tog fejl. En helt

ny verden åbnede sig for mig med de udfordringer, som det medførte.

Med stor hjælp af forstanderen og kursussekretæren begyndte tingene dog efterhånden at blive forståelige for mig, og i efteråret begyndte jeg også at føle mig sikker i arbejdsopgaverne. Og hvor er det dog skønt med et alsidigt job: Først sluttende med lange elever i juni, og derefter de otte ugers sommerkursister,

hvor der skal sælges øl og vand, køres ud med mad til middag til kursisterne. Herefter den nye omstilling til et helt hold efterårselever, der slutter i december.

Ud over den daglige arbejdsrytme har vi skrevet budgetter for 2023 - 2025. Og fra min stol, ser drift og økonomi meget bedre ud i dag, end den gjorde for et par år siden. April 2023 vil der være gået ét år for mig i stillingen – og jeg føler en udvikling i jobbet!

Det er langt fra kun de daglige bilag fra indkøb, der skal klares. Jeg er samtidig i et fællesskab, hvor jeg giver input til både pedelleriet og forstanderen. Det synes jeg er dejligt. Jeg glæder mig over at vi kan bruge alle de kompetencer, vi hver især har med os ind i arbejdet på højskolen.

Bornholms Højskole skal en del år tilbage, for at man kan se så flot et regnskab,

som det vi præsenterer med regnskabet for 2022. Det skal vi alle være glade for, for det fine resultat skyldes alle gode medarbejdere på skolen. Og så skyldes det de mange elever, der gik på skolen tilbage i efteråret 21 og foråret 22. For når man skal forstå et højskoleregnskab, skal man forstå at statstilskuddet beregnes efter skoleår og ikke kalenderår, og at dets fulde indvirkning på skolens økonomi først bliver synligt for

alvor 1½ år efter at elevholdet var på skolen.

Vores fine overskud tæt på 1. mill. er på trods af de to tunge udgiftsposter, der er vokset eksplosivt med krigen i Ukraine. Prisstigningen på træpiller blev mere end fordoblet siden krigens udbrud. Mht. elpriserne var vi til gengæld heldige. Elprisen var lagt fast for hele 2022 og 2023, så vi betalte langt billigere el end vi kommer

til i 2023. Det pyntede lidt på det samlede regnskab for el og varme i det forgangne år. Energi udgør et stadigt fokus fremadrettet, ligesom vores vedligehold af bygningerne også vil få vores fulde fokus i 2023. Jeg vil glæde mig til, at vi i årene fremad også laver overskud, og bruger dette overskud til videre udvikling af vores skønne skole, som altid kan udvikles. Der vil derfor nok aldrig være et år, der ganske enkelt ligner det foregående. Deri både udfordringerne og glæderne.

Ikke mere fra vestjyden i denne omgang, andet end at minde os selv om at rose hinanden for det flotte regnskabsår 2022, og glæde os over, at alle vi ansatte har skrevet endnu et kapitel til den lange historie, som Bornholms Højskole midt i Ekkodalen har.

Årets kurser 2022

Fakta og betragtninger om kurserne i 2022

af Nina Holm Clausen, kursussekretær

Antal kursister på de lange kurser:

109

Forår 2022, 24 uger
Alder: 18-39
(7 internationale) 63

Efterår 2022, 16 uger
Alder: 18-29 år
(11 internationale) 46

Sommerkurserne lå fra uge 26- 33.

De mest populære kurser 2022 var igen i år vandrekurserne, samt kunstfagene Keramik, Glas og Akvarel. De kreative kurser bliver udsolgt på få uger. Vores værkstedsfag har et begrænset antal pladser i de intime, hyggelige værksteder, hvor kursisterne sikres en tæt kontakt til både medkursister og lærer. Cykelkurserne og "rundt på øen" kurserne har mange pladser og er også meget populære. Linedance var igen et fyldt kursus med glade dansere på vores skole.

Som noget nyt havde vi "Smagen af Bornholm" som også blev et stort hit. Vi forsøgte et nyt koncept med "Vandring og fordybelse" med lidt færre km i "benene" og tid til at stoppe op og fordybe sig. Der skulle lige lidt forklaring til, når kursister ringede ind for at forstå dette nye koncept. Lykken var til gengæld stor, når de kom hjem fra en god tur med lige dele vandring og fortællinger om alt det, de stoppede op og så.

Aldersmæssigt lå sommerens kursister igen i aldersgruppen 25 til 90 år. Den største gruppe er stadigvæk 55-85 år.

Antal kursister på sommerens korte kurser:

598

Uge 26	Bornholm på cykel Smagen af Bornholm Keramik	32 28 14
Uge 27	Keramik Bornholm på cykel Vandring på Bornholm	14 25 38
Uge 28	Tæt på naturen Højsommer Outdoor	27 30 16
Uge 29	Yoga Solskinsøens perler Akvarel	22 29 30
Uge 30	Akvarel Vandring og fordybelse Rundt om Bornholm	30 31 16
Uge 31	Linedance Kunstuger	33 45
Uge 32	Kunstuger På sporet af Bornholms oldtid	45 15
Uge 33	Vandring og fordybelse Sensommer	28 50

”Enorm entusiasme hos underviser. Spændende emner og teknikker og helt fantastisk at der blev fokuseret på noget man direkte kan gøre derhjemme – uden en masse ekstraudstyr. Dejlige omgivelser og skønne morgensamlinger.”

Kursist på Smagen af Bornholm

”Fantastisk sammenhold – god måde at opleve Bornholm på. Godt program med fornuftig tidsramme til de forskellige aktiviteter.”

Kursist på Bornholms på cykel

”Fantastiske oplæg og guidning på turene. Lækker mad. Fælles samling og hyggestunder. Skønt vejr!”

Kursist på Østersøens perle

Udvalgte højdepunkter i 2022, herunder højskolens åbne aktiviteter og gæster

11. februar

Grøn mobilitet på Bornholm
Bornholms Regionskommune

30. marts – 12. april

Krogerup Højskoles "Udeliv" og
"Jorden kalder" på studietur hos os

3. april

"Syng, Spis og Snak" med fernisering
for Helle Thorborgs udstilling og
samtale om lidenskab i livet

7. april

"Grundtvig og kvinderne". Et performanceforedrag med musik og fællessange, af "Teateret bag havet", i samarbejde med Grundtvigsk Forum, Grænseforeningen og Foreningen Norden og med støtte fra Folkeuniversitetet og Folkeoplysningspuljen.

1. maj

"Syng, Spis og Snak" med Rasmus Skov
Borring om den danske sangskat

2. – 12. maj

Studietur til Öland

13. – 15. maj

Familieweekend for elevernes familier

26. maj

Kristihimmelfartsdag: "Talking Landscapes" i samarbejde med Kunstmuseet i Rø og BIRCA her på øen, under et projekt støttet af Nordea startet og ledet af projektet Metropolis

31. maj

Generalforsamling

4. juni

Offentligt åben elevudstilling

13. juni

NaturBornholms seminar "Krible-Krable" for pædagogiske medarbejdere

18. september

"Syng, spis og snak" med Mikkel Skovgaard om kærlighedssange og parforholdets udviklingsrejse fra forelskelse til afsked i højskolesangbogen

26. – 30. september

Studietur til Öland

3. – 8. oktober

Krogerup Højskoles "Jorden kalder" på studietur hos os

28. – 30. oktober

Gammelev-weekend "Krølle-Bølle dage" arrangeret af Bornholms Elevforening

12. – 18. juni

Folkemødeugen – med gæster boende fra DFUNK (Dansk Flygtningehjælp Ungdom), koncert og arrangementer på Højskolen og demonstration og deltagelse med udstilling i Kunstkoven på Folkemødepladsen

26. juni – 20. august

Sommerkurser

21. – 25. august

Københavnske phd-studerende i samarbejde med "Gaarden" i Melsted, og 1.g. elever fra Frederiksberg Gymnasium lejet ind på skolen

31. august

Efterårsholdet startede med 46 elever

18. – 20. november

"Youth Lab" fra Ressource Center Ydre Nørrebro på weekend hos os

27. november

"Syng, spis og snak", et samskabelsesevent om generationsmødet mellem gæster og elever. Eventet blev skabt sammen med en gruppe elever og med mulighed for at vælge sange på forhånd via email som gæst.

10. december

Offentligt åben elevudstilling

Det fortæller seks elever

Tidligere elev – nu praktikant

Mie Lykke Madsen

Dagen er kommet. Det er d. 14. august 2022 og jeg har glædet mig. Taskerne er pakket. Solen skinner og det er varmt i bussen, mens jeg sidder og venter på, at buschaufføren trykker på speederen.

Jeg triller ind på højskolen. Det er en ambivalent følelse at være tilbage igen, efter jeg selv gik på højskolen i foråret 2021. Her dufter af sommer, blomsterne pryder Solgården og der er en summende og rar følelse allerede. Mine sommerfugle i maven begynder så småt at baske med vingerne og jeg kan mærke, at jeg glæder mig utrolig meget til at komme i gang. I gang med at lave højskole – få lov til at være bag kulissen, facilitere ting jeg brænder for og selvfølgelig møde alle mine kollegaer og de elever som skal skabe liv på højskolen. Det første jeg gør, efter jeg har indlogeret mig i det hus, jeg skal bo i sammen med de andre ungarbejdere Nanna og Karen, er at gå en lang tur ind i Ekkodalen. Fuglene

synger, kørene muh 'er og jeg går ned og råber lidt i Ekkodalen. Det synes jeg kan være en stor forløsning, når det hele summer i kroppen. Skoven har en helt speciel plads i mit hjerte, så det var et enormt dejligt gensyn at mærke skovens mos under mine bare tæer og se alle de grønne blade, som svajede fra side til side ovenover mig.

Dagene gik lige så stille med at falde på plads på skolen, holde møder med mine kollegaer og planlægge de sidste ting inden skolen igen blev fyldt med unge, glade og spændte mennesker.

Nu var dagen endelig kommet. Den dag mange havde ventet på og ikke mindst eleverne, tænker jeg. De må have gået rundt med mange af de samme spørgsmål som mig – hvem er de? Kommer de til at kunne lide det? Bliver det fedt? Men alle disse spørgsmål forsvandt

hurtigt igen, da bussen trillede ind på parkeringspladsen. Ud kom eleverne med de største smil på deres læber og et nervøst blik. "Hej, og velkommen til – hvor har jeg glædet mig til at møde dig" var, hvad jeg sagde til dem alle sammen. Den første dag og uge gik så stærkt og man var enormt træt om aftenen, fordi der var så mange nye indtryk og en helt ny rolle at skulle håndtere.

Højskolen fik på kort tid en anden duft og en anden lyd. På den meget fine måde. Jeg havde i lang tid gået og affundet mig med, at skolen ikke var min mere. Den havde jeg sagt farvel til i sommeren 2021 – og at opleve skolen ændre sig i takt med nye elever, synes jeg har været noget at det fineste at være vidne til. Pejsestuen duftede af liv, kærlighed og brænde – fordi som årstiden skiftede fra sommer til efterår til

vinter, begyndte eleverne at være mere og mere indenfor ved den varme pejs.

Jeg husker tydeligt en aften, hvor Simon, en af lærerne, havde arrangeret en hvad-er-meningen-med-livet-samtale inde ved pejsen. Jeg tror egentlig mest, at han havde foreslået det som en spøg, men det blev taget enormt godt imod. Vi lå i sofaerne, på madrasser, pejsen knitrede og det var mørkt udenfor. Måske den første sne faktisk var faldet. Det husker jeg ikke, men koldt udenfor, det var det.

Så, hvad er meningen med livet? spørger Simon. Der er ikke så mange der byder ind til at starte med. Det er jo også et ret omfattende og stort spørgsmål, men pludselig får vi åbnet op for en kærlig, sårbar og inspirerende snak om, hvad der giver os hver især mening i vores liv og det er lige præcis det, jeg synes en højskole kan. Man kan på en og samme tid skabe et sårbart, inspirerende og lyttende rum, hvor intet er rigtigt eller forkert. At vi kan få lov til at dele og lytte til andres møder at se og opleve verden på, er hvad der giver mig en summende og rar fornemmelse i kroppen.

Så, hvordan er det egentlig at være praktikant og få en form for gensynsglæde med højskolen?

Min store motivation for at være praktikant er særligt, at få lov til at skabe magi for eleverne. Og hvad mener jeg så med det? For mig opstår der noget magisk, når

man i fællesskab udretter ting. Når små frø bliver sået i snakke rundt omkring og at de derefter bliver gjort til virkelighed. Det er her, jeg føler min opgave som praktikant bliver enormt berigende. At få lov til at facilitere og skabe rum, for elevernes udvikling og skaberkraft. Et sted, hvor eleverne ikke sammenligner sig med hinanden, men derimod bliver inspireret af hinanden både på det menneskelige plan og i det kunstneriske miljø. At jeg med min erfaring kan give eleverne et sted, hvor de kan høres og blive anerkendt for deres måde at være på i verden. At vi hver især er på vores egen individuelle rejse, men samtidig er i det samme univers af boblende ideer. Det elsker jeg.

Da jeg tidligere har været elev på Bornholms Højskole, føler jeg, at jeg har en lille fordel i form af indlevelsen i opholdet. Jeg forstår elevernes frustrationer og deres ståsted i livet, på en anden måde fordi jeg selv til dels står i det eller lige har gjort. Det er en enormt lærerig proces for mig at skulle give råd og være den guidende rolle overfor eleverne samtidig med, at man også skal være deres med-elev og sætte en masse aktiviteter igang, så deres ophold bliver vedkommende. Jeg holder meget af at være med, i og udenom hele højskolekonceptet. Jeg føler mig enormt heldig, at jeg har fået lov til at skabe, undersøge og lære en helt masse ting, mens Bornholms Højskole har været mit hjem.

To elever med udsigt til at blive praktikanter efter årsskiftet

Pernille Andrea Clausen og Oliver Rasmussen

Vi hedder Oliver og Pernille og efter vores eget ophold på Bornholms Højskole har vi besluttet, at vi vil blive på denne skønne skole til foråret, denne gang som praktikanter.

For os begge har vores ophold på højskolen været en motorvej til nye relationer. Vi har udviklet os socialt og har fået nye venner for livet. Ved at bo sammen med så mange forskellige mennesker på samme sted, har vi fået en dybere forståelse af, hvad begrebet "mangfoldighed" går ud på. Bornholms højskole har ikke kun plads til alle de forskellige mennesker. Skolen dækker også alle de forskellige interesser, man har taget med hjemmefra, udover de nye hobbyer, der blev skabt på skolen. Vi elsker begge at udfordre os selv i den bornholmske natur, og ved det skabe en større forståelse for vores egne fysiske grænser, ved enten at rapelle

ved Opelsøen, eller ved at mountainbike igennem Almindingen.

I værkstederne, som har været en social arena for os, tilbragte vi mange sene aftener, nogle gange hele nætter. Her blev der skabt mange smukke kreationer, som enten blev unikke julegaver eller til et minde for os selv.

Et ophold på højskole er en mulighed for at træde et skridt tilbage fra en hverdag bestående af forventninger fra samfundet, men også de forventninger vi har til os selv. En mulighed for at tage et kig på os selv, både for at undersøge, hvilke værdier vi værdsætter højest, men også for at finde ud af, hvem vi er uden for de fastsatte rammer, som vores prestigefyldte samfund har skabt for os. Vi har haft fokus på, hvad vi vil lave, leve dag for dag og skabe en bevidsthed om vores eget velbefindende i stedet for at

forholde os til de forventninger, der allerede er til os. Vi har fået mulighed for at lægge perfektionismen på hylden, sætte tid af til at undersøge os selv, til at fejle, men også til at mestre områder, vi ikke troede vi ville mestre.

De minder, venner og viden, vi har tilegnet os på Bornholms Højskole, vil følge os resten af livet, og vi føler os heldige over at have fået lov til at omtale Bornholms Højskole som vores hjem.

Ung kend din magt

Thea Maindal og Anders Clemens Karlsen,
elever foråret 2022

Foråret '22 var året, hvor Corona pustede sine sidste åndedrag og verden endelig kunne vende tilbage til noget, der minder om normalen. På Bornholms Højskole var vi en lille gruppe elever, der prøvede kræfter med en nyfortolkning af faget "Meningsdanner", med en ny lærer og nye ideer bag. Blandt temaforløb og udflugter blev vi stillet den udfordring at komme med en idé til Højskolernes Forenings (FFD's) march på Folkemødet. Efter nogle spændende workshops og idégenerering, kom vi frem til at det vigtigste for vores hold var at give et talerør til andre unge. Vi følte os frustrerede over følelsen af manglende indflydelse i det nuværende politiske landskab, hvor emner som klima, seksualitet og uddannelse synes at fylde så uendelig lidt. Gennem processen var det netop følelsen af magtesløshed, der bar vores diskussioner og som ledte os til temaet "Ung Kend Din Magt."

Vores tanke bag marchen var at puste lidt til de gløder, vi selv ser i vores generation og inspirere folk til at blive aktive i de sager, de brænder for. Pitchen til marchen blev taget

godt imod. Både fra højskolernes side og fra en række andre ungdomsorganisationer, som vi præsenterede den for, navnlig Netværket af Ungdomsråd (NAU), som vi endte med at have et godt samarbejde med videre i processen. Kontakten med NAU og dets medlemmer gav et unikt blik ud af højskoleboblen, hvilket hjalp med at holde os tæt på jorden. Dette tætte samarbejde, både med NAU, øvrige højskoler og FFD, gav god erfaring med foreningsverdenen og en interesse i foreningslivet. Bornholms Højskole ligger ideelt i forhold til samarbejde med og besøg til Folkemødepladsen i Allinge. Vi var flere gange oppe og sondere terrænet og snakke med koordinatorene af hele Folkemødet. Disse besøg var inspirerende for vores projekt og gjorde, at vi nemmere kunne visualisere vores endemål. Det gjorde at vi kunne tage skridtet videre og engagere hele vores egen højskole i at opbygge marchen. Blandt andet besluttede vi, trods modstand fra flere sider, at bygge en vogn som kunne føre an på marchen og være centrum for marchens budskaber. Vi havde

en succesfuld fordybelsesuge, hvor hele højskolen blev sat i sving, med at male bannere, bygge vogne, male t-shirts og skabe smukke skulpturer til Folkemødet Kunstskov. Igennem dette bragte vi et vigtigt politisk aspekt til fællesskabet på højskolen. Så kom dagen hvor Folkemødet blev skudt i gang med Mette Fredriksen som åbningstaler. I samarbejde med NAU, afholdt vi workshops om foreningsliv, projektmageri, aktivisme og engagement. Om fredagen løb marchen af stablen og omtrent 500 unge, engagerede mennesker marcherede med fra Højskolernes Telt. Vi fik i fællesskab skabt et rum, hvor der

var mulighed for som ung at komme med sine tanker og samfundsbekymringer. Marchen sluttede af med taler fra en række forskellige ungdomsorganisationer, der understreger den magt vi unge har, når vi står sammen. Som elever på højskolen fik vi et unikt indblik og mulighed for at påvirke dagsordenen, som det ville have været umuligt at få, hvis vi ikke havde gået netop her, på Bornholms Højskole.

**For altid
vores højskole
- dit bidrag**

Elevforeningen

Mathilde Nevers,
bestyrelsesmedlem

Endnu et år er passeret, og jeg sidder igen og drømmer mig tilbage til sommeren på Bornholm. Det er 1 1/2 år siden at jeg afsluttede mit ophold på højskolen, og dermed også en lignende tid siden, at vi oprettede en ny elevforening med håbet om at de efterfølgende elevhold ville have samme kærlighed til højskolen og derfor være med til at udveksle og skabe højskoleminder. Det lykkedes. Sidste år sad vi i elevforeningen med en masse drømme om, hvad fremtiden i elevforeningen skulle bringe, men hvis vi skal være helt ærlige var det mest bare drømme, og gnisten i bestyrelsesgruppen var ved at gå ud.

I efteråret '22 blev der så holdt "Krølle-Bølledage" på højskolen, hvor tidligere og daværende elever kunne samles om forskellige højskoleaktiviteter, samt nyde stemningen på og omkring højskolen. I forbindelse med det blev der også afholdt generalforsamling, hvor elevforenings-

bestyrelsen voksede og fik et skud ny energi. Det har blandt andet ledt til, at vi har fået drukket torsdagsøl i Aarhus, hvor elever fra før elevforeningens tid også dukkede op, så det må siges at være en succes at vi er nået derud, hvor de også har hørt om elevforeningen og har lyst til at deltage. Til maj 2023 vil der for anden gang blive "gammel-elev weekend" under denne nye bestyrelse for foreningen, og vi kan allerede mærke at vi har gjort os erfaringer fra sidst, så det glider lettere og lettere at lave aktiviteter og arrangementer, efterhånden som vi har været igennem det nogle gange.

Forhåbningerne for det kommende år er, at det fortsætter i den retning og at der fortsat er opbakning fra tidligere og kommende årgange. Til sommer '23 afholder vi generalforsamling i sammenhæng med en sommerfest, hvor alle nuværende og tidligere elever er velkomne som opbakning, og for at holde en fed fest, eller

man kan gå lige og mærke efter de næste måneder, om ikke man kunne tænke sig at stille op til bestyrelsen. For mig er det rigtig rart at vide at jeg har elevforeningen, som sørger for at jeg stadig har en føling med højskolefællesskabet, og det er skønt at møde de andre årgange, som på mange

måder har haft et lignende ophold. De har også fået et forhold til Bornholm, som man kan snakke om i timevis men som de færreste, der ikke har relation til højskolen, gider at lægge øre til lige så længe. Jeg glæder mig til at se, hvad det næste år bringer for elevforeningen.

Skolekredsen

En opfordring til dig, der holder af højskolen

Som medlem af Skolekredsen har du stemmeret til højskolens generalforsamling VED PERSONLIGT FREMMØDE (næste gang 30. maj 2023), hvor højskolens bestyrelse vælges. Du har også mulighed for at deltage i særlige arrangementer og events på skolen – og får en indbydelse før offentligheden, så du kan nå at sikre sig en plads.

Det koster 100 kr. årligt at være medlem. Pengene kan overføres til Nordea reg.nr. 0658 konto nr. 3489227621 med angivelse af navn, adresse, e-mail og telefonnummer. Der kan også betales via Mobilepay 836137 eller du kan komme ind på vores kontor mellem kl. 8-14.

Hvis du herudover har lyst til at give en støtte på 200 kr. støtter du højskolens status som 'almenvælgørende' og sikrer skolen en delvis momsfritagelse. Beløbet mærkes "Støtte" ved indbetaling. Det er en betydningsfuld hjælp for skolen, om du vælger at indbetale dette beløb.

Medarbejdere 2022

Solveig Thorborg
Forstander

Helle B. Hansen
Økonomiansvarlig

Alex Duus
Regnskabsansvarlig

Nina Holm Clausen
Kursussekretær

Simon Lund Koefoed
Højskolelærer
Hovedfag: Keramik

Rikke Lehrskov Andersen
Højskolelærer
Hovedfag: Smykker

Anders Egedal
Vikar
Hovedfag: Smykker

Jacob Lungholt
Højskolelærer
Hovedfag: Glas

Anne Cirkola
Højskolelærer
Hovedfag: Billedkunst

Anders Pedersen
Højskolelærer
Hovedfag: Outdoor

Tilde L. Hansen
Timelærer
Hovedfag: Krop og sind

Thomas Guldbæk
Timelærer
Valgfag

Lena Schenk
Timelærer
Fag: Meningsdanner, Køn og seksualitet

Jonathan Duvier
Højskolelærer
Hovedfag: Outdoor
Valgfag

Susanne Søllund
Højskolelærer
Hovedfag: Keramik
Valgfag: Tekstil

Hjalte Hviid Mikkelsen
Højskolelærer
Musik og valgfag

Johan Rønn-Landbo
Højskolelærer
Musik og valgfag

Mikkel Skovgaard
Timelærer
Musik og Podcast
Korleder

Mie Lykke Madsen
Praktikant
Kommunikation og
Selvudvikling

**Nanna Bundgaard
Christensen**
Praktikant
Idræt

Linea Svestrup
Praktikant
Kommunikation

Anita Gjedsted
Køkkenleder

Christian Rasmussen
Ernæringsassistent

Malthe Aslak Thøgersen
Kok

Marius Theilade Ipsen
Køkkenassistent

Bjarne Ipsen
Pedel

Klaus Kofoed
Pedelmedhjælper

Michael Holm
Pedelmedhjælper

Johan Erik Granström
Pedelmedhjælper

Birthe Pedersen
Oldfrue

Håkan Stolfer
Forstanders partner
Højskolemedarbejder

Almindingsvej 35
3720 Aakirkeby
+45 5697 4077
kontor@bornholmshojskole.dk